

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 25.9.2007
KOM(2007) 554 v konečnom znení

PRACOVNÝ DOKUMENT KOMISIE

Správa o implementácii akčného plánu „Podpora jazykového vzdelávania a jazykovej rozmanitosti“

{SEC(2007)1222}

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Podpora štúdia jazykov a jazykovej rozmanitosti.....	3
3.	Výsledky akčného plánu – väčší význam jazykových politík na európskej a vnútroštátnej úrovni.....	4
4.	Hlavné výstupy	6
5.	Realizácia akčného plánu v strategických oblastiach	8
5.1.	Strategická oblasť 1: celoživotné jazykové vzdelávanie	8
5.1.1.	„Materinský jazyk plus dva ďalšie jazyky“: začať v ranom veku	9
5.1.2.	Jazykové vzdelávanie v stredoškolskom vzdelávaní a odbornej príprave	10
5.1.3.	Podpora obsahovo a jazykovo integrovaného vzdelávania (CLIL).....	11
5.1.4.	Jazykové vzdelávanie vo vyššom vzdelávaní	12
5.1.5.	Jazykové vzdelávanie dospelých.....	12
5.1.6.	Študenti jazykov so špeciálnymi potrebami.....	13
5.1.7.	Škála jazykov	13
5.2.	Strategická oblasť 2: lepšia výučba jazykov	14
5.2.1.	Škola s priaznivým prostredím pre jazyky.....	14
5.2.2.	Jazyková trieda.....	14
5.2.3.	Odborné vzdelávanie učiteľov jazykov.....	14
5.2.4.	Ponuka učiteľov jazykov.....	15
5.2.5.	Testovanie jazykových zručností	16
5.3.	Strategická oblasť 3: vytvorenie priaznivého prostredia pre jazyky.....	17
5.3.1.	Komplexný prístup k jazykovej rozmanitosti	17
5.3.2.	Budovanie komunit otvorených cudzím jazykom.....	18
5.3.3.	Zlepšovanie ponuky a využívania jazykového vzdelávania	19
5.4.	Rámec pre pokrok	19
5.4.1.	Informovanejšie rozhodnutia	19
5.4.2.	Efektívnejšia výmena informácií medzi odborníkmi z praxe	20
5.4.3.	Jasné postupy pri sledovaní realizácie akčného plánu	20
6.	Záver	21

1. Úvod

Jazyky sú v centre európskeho projektu: sú odrazom našich rozličných kultúr a zároveň kľúčom k ich pochopeniu. Samozrejmom úlohou Európskej komisie je podporovať a dopĺňať členské štáty pri podpore viacjazyčnosti: občania, ktorí hovoria viacerými jazykmi, môžu naplno využiť voľný pohyb v Európskej únii a môžu sa ľahšie integrovať počas štúdia či práce v inej krajine. Spoločnosti veľmi často hľadajú ľudí s jazykovou kompetenciou a dobré jazykové zručnosti pomáhajú ľuďom sa zamestnať. Jazyky sú hlavným nástrojom komunikácie: znalosť viacerých jazykov otvára dvere k iným kultúram a zlepšuje medzikultúrne porozumenie v rámci Európy a so zvyškom sveta.

Viacjazyčnosť ako samostatné portfólio na európskej úrovni je uznaním toho, že občanom na jazykoch záleží a že existuje potreba opatrení na najvyššej politickej úrovni s cieľom spojiť zdroje na podporu viacjazyčnosti.

Pri podpore viacjazyčnosti sa o zodpovednosť delia Komisia a členské štáty, ktoré už urobili dôležité kroky na prispôbenie svojich vzdelávacích politík tak, aby boli študenti na všetkých úrovniach vybavení lepšími jazykovými zručnosťami. Toto je dôležitý výsledok, ktorý ukazuje, že Komisia a členské štáty spoločne pracujú na dosiahnutí jednotných cieľov.

V tejto správe sa uvádzajú hlavné výsledky implementácie akčného plánu „Podpora jazykového vzdelávania a jazykovej rozmanitosti 2004 – 2006“ na európskej a vnútroštátnej úrovni. Vyznačujú sa v nej súčasné trendy v reforme vzdelávacích systémov zameranej na lepšiu podporu jazykového vzdelávania, rekapitulujú sa výsledky posledných troch rokov a dáva základ pre ďalšiu činnosť na poli politiky viacjazyčnosti.

2. PODPORA ŠTÚDIA JAZYKOV A JAZYKOVEJ ROZMANITOSTI

Dlhodobým záväzkom Európskej komisie je podporovať jazykové vzdelávanie a jazykovú rozmanitosť. Prvý komplexný program Lingua na podporu vyučovania a učenia sa jazykov nadobudol účinnosť v roku 1989 a odvtedy sú jazyky v centre európskych programov v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy.

Na konci Európskeho roka jazykov 2001 prijali Európsky parlament a Rada rezolúcie, ktorými vyzývajú Európsku komisiu, aby prijala ďalšie opatrenia na podporu jazykov. V roku 2002 sa na stretnutí hláv štátov alebo predsedov vlád v Barcelone prijal politický záväzok zlepšiť ovládanie základných zručností, najmä vyučovaním dvoch cudzích jazykov všetkých žiakov od útleho veku. V roku 2003 prijal Európsky parlament správu vydanú z vlastnej iniciatívy, v ktorej žiada Komisiu, aby venovala väčšiu pozornosť regionálnym a menej používaným jazykom v kontexte rozširovania a kultúrnej rozmanitosti¹.

¹ A5-0271/2003 v konečnom znení, 14.7.2003: *Správa Európskeho parlamentu s odporúčaniami Komisie o európskych regionálnych a menej používaných jazykoch – jazyky menšín v EÚ – v kontexte rozširovania a kultúrnej rozmanitosti*

Akčný plán „Podpora jazykového vzdelávania a jazykovej rozmanitosti“² bol odpoveďou Komisie Rade a Parlamentu a vzal do úvahy spätnú väzbu zo širokospektrálnych konzultácií počas rokov 2002 a 2003. Vtedy bola takzvaná „Lisabonská stratégia pre rast a zamestnanosť“ v prvej fáze. Zlepšenie učenia sa cudzích jazykov bolo zahrnuté ako osobitný cieľ „Vzdelávania a odbornej prípravy 2010“, ktorý predstavoval súčasť Lisabonskej stratégie v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy³. Tento dlhodobý program nasmerovania európskych politík k spoločným cieľom a otvorený spôsob koordinácie, ktorý umožňuje úzke partnerstvo s členskými štátmi, urýchlili spoluprácu v oblasti jazykových politík.

V prvom rade je komunikácia v cudzích jazykoch uvedená ako jedna z ôsmich kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie v odporúčaní Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006.⁴ Po druhé, vyvinula sa plodná spolupráca s členskými štátmi prostredníctvom pracovnej skupiny zameranej na jazyky, ktorá združuje vyšších úradníkov zodpovedných za jazykové politiky v členských štátoch. Skupina sa pravidelne stretáva a vymieňa si informácie a osvedčené postupy. Jej pôsobenie bolo užitočné pri realizácii akčného plánu na vnútroštátnej úrovni.

Na úrovni Komisie sa rastúci význam jazykových politík odrazil v explicitnej zmienke o viacjazyčnosti v portfóliu komisára Figel'a v roku 2005. Toto viedlo k definícii stratégie pre viacjazyčnosť zahŕňajúcej interné a externé činnosti, ktorá je uvedená v oznámení Komisie „Nová rámcová stratégia pre viacjazyčnosť“⁵. Komisia zároveň začala vyvíjať indikátor jazykovej kompetencie požadovaný na zasadnutí Rady v Barcelone, aby sa stanovil referenčný rámec pre kompetencie študentov v dvoch cudzích jazykoch na konci základného vzdelania⁶. Viacjazyčnosť je kľúčovou oblasťou, v ktorej sa môže Európa priblížiť potrebám občanov. Preto keď komisár Orban v januári 2007 prevzal úrad, stala sa samostatným portfóliom. V súčasnosti prestáva pokrývať iba celoživotné vzdelávanie a rozširuje sa na oblasti jazykov a podnikania a prispieva k roku medzikultúrneho dialógu 2008.

3. VÝSLEDKY AKČNÉHO PLÁNU – VÄČŠÍ VÝZNAM JAZYKOVÝCH POLITÍK NA EURÓPSKEJ A VNÚTROŠTÁTNEJ ÚROVNI

V akčnom pláne sa stanovili hlavné ciele, ktoré by sa mali sledovať v troch strategických oblastiach: 1. Celoživotné jazykové vzdelávanie, 2. Lepšie vyučovanie jazykov, 3. Vytvorenie priaznivého prostredia pre jazyky. Štvrtá kapitola „Rámec pre pokrok“ sa zameriava na celkovú tvorbu jazykovej politiky na európskej a vnútroštátnej úrovni.

V akčnom pláne sa predložilo 47 konkrétnych návrhov na činnosť Komisie v danom časovom rámci (2004 – 2006) so požiadavkou revízie v roku 2007. Zároveň boli členské štáty vyzvané,

² KOM (2003) 449 v konečnom znení, 24.7.2003. Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, *Podpora jazykového vzdelávania a jazykovej rozmanitosti: Akčný plán 2004–2006*

³ Ú.v. ES C 142, 14.6.2002, s. 1. Rada, Podrobný pracovný program plnenia cieľov systémov vzdelávania a odbornej prípravy v Európe 2006/962/ES.

⁴ KOM(2005) 596 v konečnom znení, 22.11.2005.

⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade - *Európsky indikátor jazykovej kompetencie* Brusel, 1.8.2005 KOM(2005) 356 v konečnom znení.

⁶ Oznámenie Komisie Rade *Rámec na európsky prieskum jazykových kompetencií* Brusel, 13.4.2007 KOM(2007) 184 v konečnom znení.

aby prijali opatrenia na plnenie týchto cieľov, pričom sa vzalo do úvahy, že bude zložité ich dosiahnuť za tri roky.

Vo všeobecnosti **dosiahla Komisia a členské štáty značný pokrok pri realizácii činností stanovených v akčnom pláne.** V dôsledku všetkých týchto iniciatív **značne vzrástol politický význam podpory jazykového vzdelávania, jazykovej rozmanitosti a viacjazyčnosti ako takej.**

Na úrovni Komisie sa realizácia akčného plánu zamerala na otázky viacjazyčnosti a vyvinula intenzívne úsilie na podporu jazykov vo vzdelávaní a programoch odbornej prípravy.

V oblasti politiky sa stanovil rámec strategických otázok na diskusiu a spoluprácu s členskými štátmi, čo umožnilo sústredenú výmenu osvedčených postupov a orientáciu práce na dosahovanie konkrétnych výsledkov. Štúdie, konferencie, semináre a informačné iniciatívy navrhované v akčnom pláne a realizované Komisiou boli predmetom diskusie medzi tvorcami politik a subjektmi v praxi a pomohli zvýšiť informovanosť o kľúčových jazykových otázkach, ako aj podporiť tvorbu politiky a kvalitné jazykové vzdelávanie.

Na programovej úrovni sa v akčnom pláne požadovalo strategické využitie programov vzdelávania a odbornej prípravy, aby sa čo najlepšie využila podpora, ktorú má presadzovanie jazykového vzdelávania a jazykovej rozmanitosti. Stanovenie priorit a požiadavka konkrétnych informačných činností viedli k pozoruhodným výsledkom: v rámci programov Socrates a Leonardo sa investovalo takmer 150 miliónov eur do činností so špecifickým cieľom jazykového vzdelávania v rokoch 2004 – 2006, nárast o 66 % v porovnaní s rokmi 2000 – 2002.

Na vnútroštátnej úrovni predstavoval akčný plán rámec pre činnosti. Trend zameraný na reformu vzdelávacích systémov podľa princípu „materinský jazyk plus dva“ sformulovaný v Barcelone bol už vo viacerých členských štátoch badateľný, hoci niektoré oznámili, že akčný plán ovplyvnil ich rozhodnutie spustiť reformy. Hlavný vplyv akčného plánu na vnútroštátnej úrovni spočíval v orientácii a podpore vnútroštátnych politik s cieľom prijať opatrenia v strategických oblastiach stanovených akčným plánom a podľa postupov v ňom uvedených. Po troch rokoch vyzerá prehľad vnútroštátnych jazykových politik konzistentnejšie ako celok: existuje všeobecný konsenzus o základných otázkach ako význam jazykov ako kľúčovej kompetencie z pohľadu celoživotného vzdelávania, potreba vyučovania dvoch jazykov v priebehu základného vzdelania a potreba kvalitnej jazykovej výučby a transparentného hodnotenia. Hoci krajiny nezačínali v tom istom východiskovom bode a ani neprijímali opatrenia rovnako rýchlo, reformy sa sústredili najmä na tieto oblasti:

- Revízia celého vzdelávacieho systému vzhľadom na prístup celoživotného jazykového vzdelávania;
- Zavedenie včasného učenia sa jazykov v základnom a niekedy predškolskom vzdelávaní;
- Čiastočné zavedenie CLIL⁷ (obsahovo a jazykovo integrovaného vzdelávania) do učebných osnov;
- Zvýšená ponuka jazykov na stredných školách;

⁷ CLIL znamená vyučovanie predmetu prostredníctvom iného jazyka, pričom sa rovnaký dôraz kladie na získanie znalostí jazyka a príslušného predmetu.

- Zvýšené investície do odbornej prípravy učiteľov jazyka;
- Revízia osnov, skúšok a osvedčení tak, aby boli kompatibilné so spoločným európskym referenčným rámcom pre jazyky;
- Využívanie európskych programov a nástrojov vytvorených Komisiou a Radou Európy na revíziu vnútroštátnych vzdelávacích systémov, tvorbu vhodných jazykových materiálov a testov a podporu odbornej prípravy učiteľov jazyka v zahraničí a európskej spolupráce na školách.

4. Hlavné výstupy

V akčnom pláne sa požadovalo 47 činností zameraných na realizáciu politických cieľov na úrovni Komisie, pričom sa brali do úvahy jej právomoci a dostupný rozpočet. Komisia sa podieľala takmer na všetkých. **Zo 47 činností sa 41 ukončí do konca roka 2007** (33 je už ukončených a 8 sa ukončí do konca roka 2007), **5 bude realizovaných prostredníctvom programu celoživotného vzdelávania (PCV) (2007 – 2013). Jedna činnosť bola zrušená, ale čiastočne sa realizovala v rámci inej činnosti.**

Konkrétne viedla realizácia akčného plánu k:

- **Pretvoreniu jazykových stránok na internetovej stránke Europa (I.4.1⁸)** ako brány k informáciám a jazykovým zdrojom osobitne zameraným na dospelých študentov a učiteľov jazykov spolu s informačnými iniciatívami na vnútroštátnej úrovni zameranými na podporu jazykového vzdelávania a zahraničnej mobility (II.3.1 a III.3.2). Široko uznávaná potreba zvyšovať povedomie o výhodách jazykového vzdelávania medzi širšou verejnosťou viedla k vytvoreniu **ročného rozpočtu na informačné kampane o jazykoch v rámci programu celoživotného vzdelávania (IV.3.1).**
- 13 celoeurópskym štúdiám (10 ukončeným a 3 pred ukončením) zameraným na stanovenie kontextu, identifikáciu precedensov a mapovanie osvedčených postupov a inovatívnych metodológií o konkrétnych jazykových charakteristikách. Medzi nimi sú významné štúdie „*Európsky profil pre vzdelávanie učiteľov cudzích jazykov*“ (II.3.2), „*Špecifické vzdelávacie potreby v Európe – vyučovanie a učenie sa jazykov*“ (I.5.1), „*Lingo: 50 spôsobov, ako motivovať študentov cudzích jazykov*“ ((IV.1.2) a „*Vplyv nedostatočných znalostí cudzích jazykov v podnikoch na európske hospodárstvo*“ (VI.1.3). Posledná štúdia je prvým krokom na rozšírenie politiky viacjazyčnosti na potreby podnikov. Dňa 21. septembra 2007 bude témou konferencie o podnikaní, jazykoch a medzikultúrnych zručnostiach otázka jazykov ako konkurenčnej sily pre Európu.
- **6 európskym konferenciám a seminárom o jazykoch.** Medzi nimi sú európska konferencia o obsahovo a jazykovo integrovanom vzdelávaní (CLIL) v roku 2005 (I.2.6) počas luxemburského predsedníctva, kedy sa CLIL prvý raz dostalo do pozornosti európskych tvorcov politik, a európska konferencia o regionálnych a menšinových jazykoch vo vzdelávacích systémoch (III.1.1), na ktorej sa stretli zainteresované strany z celej Európy, aby si vymenili informácie o spôsobe, ako by sa nové generácie mohli úspešne učiť regionálne a menšinové jazyky.

⁸ Tento a ďalšie odkazy sa vzťahujú na pôvodné číslovanie činností v akčnom pláne. Označujú všetky činnosti v texte a v prílohách.

- **17 činnosti na programovej úrovni s cieľom zlepšiť podporu jazykového vzdelávania prostredníctvom európskych programov.** Hlavnými boli programy Socrates a Leonardo, ale prispeli aj programy „Town-Twinning”, E-Learning, Kultúra, Mládež a rámcový výskumný program, ktoré obsahovali priority pre činnosti zamerané na jazyky spolu so zvýšenou podporou jazykovej prípravy pred mobilitou. 13 z týchto činností bolo úspešne ukončených, dve sú takmer ukončené a dve sú v pokročilej fáze realizácie. **Okrem toho budú mať tieto činnosti dlhotrvajúci účinok, keďže nová generácia programov na roky 2007 – 2013** (Program celoživotného vzdelávania, Kultúra, Mládež v akcii, Európa pre občanov a siedmy rámcový program pre výskum) budú klásť väčší dôraz na podporu jazykového vzdelávania a jazykovej rozmanitosti.
- A napokon široko uznávaná potreba zvyšovať povedomie o výhodách jazykového vzdelávania medzi širšou verejnosťou viedla k vytvoreniu **ročného rozpočtu na informačné kampane o jazykoch v rámci programu celoživotného vzdelávania (PCV) (IV.3.1).**

V porovnaní s rokmi 2000 – 2002 sa v rámci programov Socrates a Leonardo investovalo o 66 % viac do činností so špecifickým cieľom jazykového vzdelávania: ich podiel na rozpočte stúpil z 30 miliónov eur na takmer 50 miliónov eur počas obdobia 2004 – 2006.

V rokoch 2004 – 2006 sa v rámci programov Socrates a Leonardo podporilo :

- 2951 školských jazykových projektov (s nárastom o 84 % v porovnaní s obdobím 2000 – 2002);
- 3957 jazykových asistentúr (nárast o 62 %);
- 9434 študentov v programe Erasmus navštevujúcich intenzívne kurzy jazykovej prípravy (nárast o 160 %);
- 300 partnerstiev v rámci vzdelávania dospelých (nárast o 689 %);
- 765 grantov na odbornú prípravu popri zamestnaní pre učiteľov cudzích jazykov vo vzdelávaní dospelých (nová činnosť);
- 1820 grantov na odbornú prípravu popri zamestnaní pre učiteľov jazykov v odbornom vzdelávaní (nárast o 143 %);
- 41 projektov Lingua na tvorbu nových nástrojov jazykového vzdelávania a testovania (nárast o 24 %);
- 39 projektov Lingua na podporu šírenia informácií o výhodách jazykového vzdelávania a na priblíženie príležitostí jazykového vzdelávania k občanom (nárast o 160 %).

Tieto výsledky sú povzbudivé. V niektorých častiach však programy mohli byť úspešnejšie: napríklad počet jazykových projektov na tvorbu materiálov pre odbornú prípravu učiteľov v rámci programov Comenius, Grundtvig a Leonardo sa celkovo stabilne nezvyšoval a ani počet žiakov zapojených do školských jazykových projektov či počet učiteľov jazykov, ktorí získali grant na odbornú prípravu. Nedávna štúdia ukázala, že účastníci projektu Comenius síce zlepšili svoje jazykové zručnosti, ale najmä v angličtine na úkor iných jazykov. To isté platí pre granty na odbornú prípravu popri zamestnaní, ktoré sa poskytovali najmä na odbornú

prípravu v angličtine, čím sa nezohľadňovala politika podpory jazykovej rozmanitosti a rozširovania ponuky jazykov.

Informácie o iniciatívach na vnútroštátnej úrovni sú založené na národných správach, ktoré Komisii zaslali členské štáty v nadväznosti na akčný plán na konci roka 2006 (IV.1.1). 20 členských štátov (Rakúsko, Belgicko – komunita hovoriaca po flámsky, Bulharsko, Česká republika, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Maďarsko, Írsko, Taliansko, Litva, Holandsko, Nórsko, Poľsko, Slovinsko, Slovensko, Španielsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo) vypracovalo komplexnú správu o realizácii akčného plánu na vnútroštátnej úrovni a niektoré ďalšie poslali čiastočné informácie (Cyprus, Nemecko, Luxembursko, Rumunsko). Tieto zdroje pre Komisiu analyzoval externý konzultant, ktorý vypracoval správu o hlavných politických trendoch v členských štátoch spolu s výberom osvedčených postupov. O jeho nezávislej správe sa diskutovalo v rámci pracovnej skupiny zameranej na jazyky, ktorá poskytla doplňujúce informácie. Výber osvedčených postupov uvedený v tomto dokumente vychádza z tejto práce. Je ilustratívny a nie je vyčerpávajúci: naznačuje rozsah a typy činností realizovaných na vnútroštátnej úrovni.

5. REALIZÁCIA AKČNÉHO PLÁNU V STRATEGICKÝCH OBLASTIACH

V nasledujúcich štyroch oddieloch, ktoré majú rovnakú štruktúru ako akčný plán (tri strategické oblasti a rámec pre pokrok), je podrobný opis výsledkov každej zo 47 činností, ktoré sú v texte citované v rámkoch. Doplnkový pracovný dokument útvarov Komisie obsahuje tabuľky, v ktorých je uvedený status jednotlivých činností a dosiahnuté výsledky, informačné zdroje a príslušné internetové stránky.

5.1. Strategická oblasť 1: celoživotné jazykové vzdelávanie

Tento akčný plán začlenil jazykové vzdelávanie do perspektívy celoživotného vzdelávania a požadoval primerané kroky na presadenie takéhoto prístupu. Na vnútroštátnej úrovni takto niektoré krajiny reformovali svoje systémy zavedením kontinuity medzi rôznymi úrovňami vzdelávania a prostredníctvom návrhu systémov na hodnotenie čiastkových kompetencií, ktoré by umožnili návrat do vzdelávacieho procesu v neskoršej fáze.

Rakúsko: jazykový výbor

Rakúsko v súčasnosti využíva profil krajiny Rady Európy na hodnotenie svojej politiky jazykového vzdelávania pred tým, ako spustí reformy. Jazykový výbor, ktorý sa skladá z zainteresovaných strán v oblasti vzdelávania a zahŕňa sociálnych partnerov, sa zaoberá všetkými otázkami týkajúcimi sa viacjazyčnosti a koordinuje implementáciu lisabonských cieľov a iných európskych iniciatív v oblasti jazykov, ako je akčný plán.

Bulharsko: národná reforma

Jazykové vzdelávanie je neoddeliteľnou súčasťou poslednej národnej reformy vzdelávania, ktorú parlament prijal v roku 2006. Cieľom je zmeniť štruktúru vzdelávacieho systému zavedením vyučovania dvoch cudzích jazykov na všetkých školách a roka intenzívneho jazykového vzdelávania pre všetkých študentov v stupni 8.

Fínsko: fínske politiky jazykového vzdelávania

Vláda podporuje projekt na skúmanie základných princípov a cieľov politik jazykového vzdelávania z pohľadu viacjazyčnosti.. V súčasnosti sa posudzujú záverečné odporúčania s cieľom zlepšiť vzdelávací systém.⁹

Maďarsko: Svetový jazykový program

Vláda začala realizovať komplexnú stratégiu pre rozvíjanie vyučovania a učenia sa cudzích jazykov s názvom „Svetový jazykový program“. Medzi opatrenia patria: dodatočné financovanie školských projektov zaoberajúcich sa rôznymi aspektmi jazykového vzdelávania; zavedenie roka intenzívneho jazykového vzdelávania na konci povinnej školskej dochádzky, kde je najmenej 40 % osnov venovaných cudzím jazykom; nové maturity; a niekoľko usmernení a odporúčaní.

Luxembursko: nová úprava jazykového vyučovania

V rokoch 2005 – 2006 vyhodnotilo Luxembursko svoju jazykovú politiku pomocou profilu krajiny Rady Európy. Ministerstvo vzdelávania a odbornej prípravy potom vypracovalo národný akčný plán „Plan de réajustement de l'enseignement des langues“ so 66 bodmi pokrývajúcimi všetky aspekty jazykového vyučovania a hodnotenia od počiatočných vzdelávacích zariadení až po koniec strednej školy, pričom sa tiež brali do úvahy jazyky komunit migrantom.

Spojené kráľovstvo: jazykové vzdelávanie v každom veku

V Anglicku od roku 2003 funguje národná stratégia pre jazyky. Stratégia sa vzťahuje na jazykové vzdelávanie v každom veku a stupni od najmenších po dospelých a univerzity. Má tri základné ciele: zlepšiť výučbu a učenie sa jazykov, zaviesť systém uznávania a zvýšiť počet ľudí, ktorí študujú jazyky v rámci ďalšieho a vyššieho vzdelávania a vzdelávania popri zamestnaní.

Na úrovni Spoločenstva sa v rámci programov v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy zvýšila podpora jazykovej prípravy pre jednotlivcov, ktorí sa zúčastňujú činností zameraných na mobilitu (I.0.1): využívanie jazykovej prípravy sa v programe Comenius zdvojnásobilo (odborná príprava učiteľov); v rámci programu Erasmus sa počet študentov zapojených do intenzívnych jazykových kurzov zvýšil takmer o 40 %; a v rámci programu Leonardo sa vynaložilo 15,6 milióna EUR na podporu jazykovej a kultúrnej prípravy pre 175 000 stážistov, študentov a mladých pracovníkov, ktorí sa zúčastnili stáže v zahraničí, nárast o 77 % v porovnaní s rokmi 2000 – 2002. V rámci programu celoživotného vzdelávania (PCV) sa podpora pre jazykovú prípravu rozšírila na všetky typy mobility.

5.1.1. „Materinský jazyk plus dva ďalšie jazyky“: začať v ranom veku

Za posledné štyri roky väčšina členských štátov reformovala základné (a v niektorých prípadoch predškolské) vzdelávanie s cieľom začať s výučbou cudzích jazykov skôr. Trendom je začínať s učením sa druhého jazyka (cudzieho alebo menšinového jazyka či druhého úradného jazyka) skôr, vo všeobecnosti počas prvých troch rokov základného vzdelávania.

Kľúčovým problémom pri presadzovaní týchto reforiem je nedostatok adekvátne vyškolených učiteľov jazykov, všeobecných aj špecializovaných. V niektorých krajinách je skorší začiatok doplnený o skoršie pribranie druhého cudzieho jazyka (v posledných ročníkoch základnej

⁹ <http://www.jyu.fi/hum/laitokset/solki/tutkimus/projektit/kiepo/>

školy alebo na začiatku strednej školy). Takéto opatrenia by sa mali podporovať a širšie presadzovať.

S cieľom podporiť zavedenie včasného jazykového vzdelávania financovala Komisia štúdiu „Hlavné pedagogické princípy vyučovania jazykov žiakov útleho veku“ (I.1.1). V štúdiu sa uznala centrálna rola učiteľov vo včasnom jazykovom vzdelávaní a odporučilo sa šírenie výsledkov výskumu medzi odborníkmi z praxe, vývin metodológií a nástrojov na hodnotenie kompetencií detí a podpora vyučovania druhého cudzieho jazyka na základnej škole.

Pokiaľ ide o činnosti v oblasti informovania a vytvárania sietí, Komisia vytvorila brožúru pre rodičov o výhodách jazykového vzdelávania a v informačnej kampani podporenej PCV sa prioritne zameria na rodičov (I.1.2). Podporila tiež seminár pre odborníkov z praxe s cieľom prezentovať výsledky uvedenej štúdie. Aby sa podporilo vytváranie sietí medzi organizáciami pôsobiacimi v danej oblasti, bude včasné jazykové vzdelávanie prioritou sietí programu Comenius a kľúčovej činnosti „Jazyky“ v roku 2007 (I.1.3).

V rámci programov Socrates sa podporilo včasné jazykové vzdelávanie a pozornosť sa venovala aj odbornej príprave učiteľov prostredníctvom financovania 11 projektov Lingua (I.1.4) a udelením takmer 4000 jazykových asistentúr (nárast o 13 %), z ktorých časť bola pre základné školy a predškolské zariadenia (I.1.5). Základné školy a predškolské zariadenia budú naďalej podporované, aby hostili jazykového asistenta v rámci PCV.

5.1.2. Jazykové vzdelávanie v stredoškolskom vzdelávaní a odbornej príprave

V akčnom pláne boli členské štáty vyzvané, aby realizovali svoj záväzok poskytnúť žiakom príležitosť študovať aspoň dva cudzie jazyky, s dôrazom na efektívnu schopnosť komunikácie, schopnosť učiť sa jazyky a medzikultúrne kompetencie.

Estónsko, Francúzsko, Nemecko, Litva, Slovinsko a Španielsko: európske sekcie / bilingválna výučba

Niektoré krajiny zaviedli „európske sekcie“, v ktorých sa vyučuje viacero jazykov aj prostredníctvom CLIL a osobitná pozornosť sa venuje európskej spolupráci a medzikultúrnemu vzdelávaniu. Takéto iniciatívy sú často pilotnými programami s cieľom urobiť ich súčasťou hlavného prúdu vzdelávania.

Grécko: multitematický prístup k jazykom

V dôsledku reformy učebných osnov pre základné a stredné školy má vyučovanie jazykov horizontálnu dimenziu zahŕňajúcu užšie prepojenie s vyučovaním materinského jazyka a iných predmetov. Osobitná pozornosť sa venuje zvyšovaniu povedomia o jazykovej a kultúrnej rozmanitosti a rozvoju medzikultúrnych zručností.

Nemecko, Holandsko, Francúzsko, Fínsko a Rakúsko: CertiLingua, “Európske osvedčenie excelentnosti viacjazyčných, európskych a medzinárodných kompetencií”

Certilingua by mala byť doplnením maturitných vysvedčení a označovať úroveň excelentnosti v oblasti viacjazyčných, európskych a medzinárodných kompetencií, ktoré študent dosiahol aspoň v dvoch cudzích jazykoch. Školy udeľujúce osvedčenie Certilingua ponúkajú aspoň jeden predmet prostredníctvom CLIL a zameriavajú sa na rozvoj medzikultúrnych kompetencií študentov prostredníctvom práce v európskych a medzinárodných projektoch. Iniciatíva Certilingua vychádza z cezhraničnej spolupráce medzi nemeckými a holandskými školami a postupne sa rozširuje na ďalšie

krajiny. Zameriava sa na zvyšovanie transparentnosti jazykových a medzikultúrnych zručností tým, že vydáva osvedčenie excelentnosti uznávané v rôznych krajinách.¹⁰

Komisia podporila úsilie členských štátov tým, že zvýšila možnosti spoločne sa učiť jazyky pre školy z rozličných krajín a ďalej rozvíjať medzikultúrne kompetencie a viacjazyčné porozumenie:

Počet školských jazykových projektov Comenius vzrástol a zodpovedal 19 % rozpočtu prideleného školským projektom Comenius (hoci v akčnom pláne sa odporúčal cieľ 25 %). Okrem toho sa v rokoch 2004 – 2006 podporilo 2 951 spoločných jazykových projektov, v rámci ktorých sa do triednych výmen zapojilo 53 118 žiakov a 8 853 zamestnancov (I.2.1). PCV sa v súčasnosti zameriava na dosiahnutie cieľa odporúčaného akčným plánom.

Do konca roka 2007 bude ukončená štúdia o jazykových a medzikultúrnych zručnostiach v každom štádiu vzdelávania a odbornej prípravy (I.2.2). Bude obsahovať návrhy na zlepšenie súčasnej výučby jazykov s cieľom rozvíjať medzikultúrne zručnosti a na definovanie primeraných cieľov v oblasti medzikultúrnych kompetencií pre žiakov základných a stredných škôl. V rámci programu Comenius bolo financovaných 14 projektov a 2 siete na tvorbu materiálov a modulov odbornej prípravy s cieľom podporiť prístupy viacjazyčného porozumenia (I.2.3).

5.1.3. Podpora obsahovo a jazykovo integrovaného vzdelávania (CLIL)

CLIL sa čoraz viac využíva v európskom vyučovaní, keďže sa považuje za účinný spôsob posilnenia komunikačných zručností a motivácie študentov.

Ďalšia tvorba učebných materiálov pre CLIL bola podporená prostredníctvom 4 projektov Lingua (I.2.4) a prioritu dostali školské projekty Comenius zamerané na prístupy CLIL (I.2.5). PCV naďalej uprednostňuje partnerstvá škôl, ktoré podporujú včasné jazykové vzdelávanie, viacjazyčné porozumenie a CLIL.

V marci 2005 sa v Luxemburgu konalo európske sympóziu „Meniaca sa európska trieda – potenciál mnohojazyčnej výučby“ (I.2.6) v spolupráci s luxemburským predsedníctvom, ktoré závery z neho oznámilo Rade pre vzdelávanie v máji 2005. Na sympóziu sa pripomenula potreba zabezpečiť, aby bolo žiakom a študentom na všetkých úrovniach školského vzdelávania poskytované CLIL. Zároveň sa zdôraznilo, že pre učiteľov by sa mala zabezpečiť špecifická odborná príprava pre CLIL.

V roku 2006 sieť Eurydice publikovala prieskum o „obsahovo a jazykovo integrovanom vzdelávaní (CLIL) na školách v Európe“ (I.2.7), kde sa vymedzili hlavné aspekty CLIL v európskych krajinách. Hoci záujem o CLIL sa zväčšuje, je do neho v súčasnosti zapojená iba malá časť žiakov a študentov, pričom situácia sa medzi jednotlivými krajinami značne líši. Prieskum ukázal, že ak sa má CLIL zabezpečovať celoplošne, musí sa vo väčšine krajín vynaložiť značné úsilie v oblasti odbornej prípravy učiteľov. Ďalšou oblasťou, na ktorej treba ešte pracovať, je hodnotenie: pretože CLIL je vo väčšine krajín v počiatočnej fáze, hodnotenie postupov CLIL nie je rozšírené.

¹⁰ <http://www.learn-line.nrw.de/angebote/certilingua/>.

5.1.4. Jazykové vzdelávanie vo vyššom vzdelávaní

V akčnom pláne sa požaduje, aby bola na každej univerzite zavedená koherentná jazyková politika, aby sa podporilo jazykové vzdelávanie pre všetkých študentov a ponúkla sa im príležitosť študovať v zahraničí.

Belgicko, Česká republika a Rumunsko: multidisciplinárne vysokoškolské vzdelávanie

V Belgicku (komunita hovoriaca po flámsky), Českej republike a Rumunsku ponúkajú niektoré univerzity magisterské programy z prírodných vied, histórie či zemepisu spolu s vedľajším odborom cudzí jazyk, čo v niektorých prípadoch vedie k dvojitému titulu. Takáto kombinácia rôznych disciplín stimuluje jazykové kompetencie a mala by tiež pripraviť budúcich učiteľov CLIL.

Komisia zvýšila počet ponúkaných intenzívnych jazykových kurzov v rámci programu Erasmus (IJKE), čím pokryla 6,4 % študentov, ktorí idú do zahraničia (hoci cieľ stanovený akčným plánom bol 10 %) (I.3.1). Toto percento sa z krajiny na krajinu značne líši: slovínské a turecké univerzity vzbudili o svoje intenzívne jazykové kurzy Erasmus značný záujem a zúčastnilo sa na nich 35 % prichádzajúcich študentov, zatiaľ čo české, estónske, fínske, nemecké, maďarské a nórske univerzity dosiahli účasť nad 10 %. Spolu využilo intenzívne jazykové kurzy Erasmus v rokoch 2004 – 2006 takmer 10 000 študentov. Poskytovanie IJKE sa v rámci PCV ešte posilnilo, hoci na úrovni univerzít je potrebné urobiť viac pre podporu jazyka hostiteľskej krajiny ako druhého jazyka pre prichádzajúcich študentov.

Pokiaľ ide o spoluprácu medzi inštitúciami vyššieho vzdelávania, program Erasmus Mundus podporuje spoločné magisterské a inžinierske programy v rôznych členských štátoch, kde sa študenti z krajín mimo EÚ môžu naučiť aspoň dva rôzne európske jazyky. V rokoch 2004 – 2006 získalo 2325 študentov z krajín mimo EÚ podporu na štúdium 57 rôznych magisterských a inžinierskych programov vrátane 3 filologických a jazykovo príbuzných predmetov. Program Tempus podporuje spoluprácu medzi univerzitami EÚ a 26 krajinami na západnom Balkáne, vo východnej Európe, strednej Ázii, severnej Afrike a na Strednom východe s cieľom podporiť modernizáciu univerzít, vzájomné učenie sa medzi regiónmi a ľuďmi a porozumenie medzi kultúrami. Súčasťou takýchto projektov je obvyčajne jazyková príprava a v rokoch 2004 – 2006 sa dva zamerali na spoluprácu v oblasti jazykového vyučovania. V rámci programov spolupráce s USA, Kanadou, Japonskom, Austráliou a Novým Zélandom sa tiež podporilo 6 projektov na tvorbu jazykových učebných osnov.

5.1.5. Jazykové vzdelávanie dospelých

V akčnom pláne sa žiada prístupná jazyková výučba pre dospelých, napr. jazyková príprava v podniku, kurzy vzdelávania dospelých alebo neformálne vzdelávanie spojené s kultúrnymi aktivitami.

Belgicko, Česká republika: jazykové kupóny a jazykové zdroje na internete

Navštevovanie jazykových kurzov nie je len otázkou dostatočnej motivácie a času, ale aj finančných zdrojov. S cieľom podporiť celoživotné jazykové vzdelávanie sa v Belgicku a Českej republike zavádzajú „kupónové“ systémy, ktoré sú spolufinancované štátom, zamestnávateľmi a užívateľmi a údajne medzi dospelými značne zvýšili dopyt po jazykových kurzoch.

Internetové stránky sú jedným zo spôsobov podpory jazykového vzdelávania dospelých. V Belgicku je „Word wat je wil“¹¹ databázou obsahujúcou okrem iného všetky oficiálne a súkromné jazykové kurzy. V Českej republike sa v súčasnosti vyvíja národný projekt „Brána jazykov“. Táto stránka bude ponúkať bezplatné jazykové kurzy online zodpovedajúce referenčnému rámcu CEFR.

Írsko, Slovinsko a Španielsko: možnosti jazykového vzdelávania pre dospelých

V Írsku a Slovinsku existuje medzi dospelými zdravá úroveň dopytu po jazykovom vzdelávaní a s cieľom uspokojiť tento dopyt sa realizovali mnohé miestne iniciatívy ako sieť knižníc, kultúrne asociácie, jazykové kluby a vzdelávanie dospelých.

V španielskom vzdelávacom systéme dlhé roky fungujú jazykové školy pre dospelých, a to na miestnej aj celonárodnej úrovni. Na princípe sietí ponúkajú 20 rôznych jazykov na začiatocnej a pokročilej úrovni a potvrdili svoju finančnú životaschopnosť.

S cieľom podporiť viac dospelých, aby sa učili jazyky, vyvíja Komisia internetový portál (I.4.1) s jednoduchým prístupom k zdrojom informácií a usmerneniami pre širokú verejnosť a jazykových odborníkov.

5.1.6. Študenti jazykov so špeciálnymi potrebami

Jazyková výučba teraz začína skôr a je zahrnutá v základných osnovách povinného vzdelávania vo väčšine členských štátov, avšak je potrebné zohľadniť aj študentov s osobitnými potrebami. Komisia financovala štúdiu „Špeciálne vzdelávacie potreby v Európe, vyučovanie a učenie sa jazykov“ (I.5.1), ktorej záverom bolo, že neexistuje dôvod na vylúčenie študentov so špeciálnymi potrebami z jazykového vzdelávania, a ktorá poukázala na to, že učenie sa jazykov presahuje oblasť komunikácie a podporuje osobnostný a vzdelanostný rozvoj, pričom zahŕňa aj hodnoty európskeho občianstva. Štúdia sa zamerala na učebné postupy a odporučila prispôbiť sa študentom so špeciálnymi potrebami pomocou individuálneho študijného plánu a tímového vyučovania (učiteľ jazyka spolu so špeciálnym učiteľom), ako aj zabezpečovania primeranej odbornej prípravy učiteľov ako súčasť hlavného vzdelávania budúcich učiteľov.

Rakúsko a Estónsko: posunková reč uznaná ako menšinový jazyk

V týchto dvoch krajinách bola posunková reč nedávno uznaná za menšinový/úradný jazyk. Po úradnom uznaní nasledovali výskumné programy, podpora pre centrum pre odborné kvalifikácie a spustenie kurzov na školenie učiteľov posunkovej reči.

5.1.7. Škála jazykov

Členské štáty boli vyzvané, aby sa v nich vyučoval pokiaľ možno čo najväčší počet jazykov na všetkých úrovniach vzdelávania. Rozsah ponúkaných jazykov je rozdelený nerovnomerne. Na jednej strane ponúkajú niektoré členské štáty veľmi malú škálu jazykov (hlavne angličtinu s niekoľkými ďalšími jazykmi v špecifických osnovách v hraničných oblastiach alebo pre komunity migrantov). Na druhej strane, členské štáty, ktoré ponúkajú slobodný výber jazykov, majú podľa svojich tvrdení problémy s implementáciou tejto politiky na školách. Rodiny si nie vždy uvedomujú výhody spojené s učením sa viac ako jedného jazyka. Reformy osnov zamerané na zvýšenie počtu jazykov v ponuke by mali byť spojené s adekvátnymi informáciami.

¹¹ <http://www.wordwatjewil.be>.

Rakúsko, Francúzsko, Nemecko, Grécko: vyučovanie jazykov susedov

V roku 2003 začala spolková krajina Dolné Rakúsko (Rakúsko) realizovať plán nazvaný „Sprachoffensive“ zameraný na vyučovanie češtiny, slovenčiny a maďarčiny pre 13 000 študentov. Vytvorilo sa aj regionálne „Centrum kompetencie“ s cieľom poskytovať školám a spoločnostiam pôsobiacim za hranicami odborné jazykové poznatky a usmernenia.

Vo Francúzsku sa prostredníctvom informačných kampaní a zriadenia bilingválnych tried podarilo zvýšiť o 10 % počet študentov, ktorí si volia nemčinu. Tento príklad svedčí o potenciáli na zmenu postojev, ak sa prijímajú správne opatrenia.

V Thrace boli bilingválne grécke/turecké osnovy už k dispozícii pre tureckú menšinu, ale v 2006 -- 2007 sa s cieľom zintenzívniť cezhraničné kontakty zaviedol pilotný program na výučbu turečtiny v niektorých bežných vyšších stredných školách.

5.2. Strategická oblasť 2: lepšia výučba jazykov

5.2.1. Škola s priaznivým prostredím pre jazyky

Školy a vzdelávacie inštitúcie boli požiadané, aby zaviedli holistický prístup k vyučovaniu jazykov, pričom by sa malo prepojiť vyučovanie materinského jazyka, vyučovací jazyk, ak je iný, cudzie jazyky a jazyky komunit migrantom. Komisia tento prístup podporila prostredníctvom školských projektov v tejto oblasti v rámci programu Comenius.

Fínsko: jazyky prisťahovalcov ako vyučovacie jazyky

Fínsky vzdelávací systém podporuje udržiavanie a rozvíjanie materinských jazykov prisťahovalcov s cieľom zabezpečiť funkčný bilingvizmus. V roku 2003 bolo ponúkané vyučovanie v 52 jazykoch. Najčastejšie vyučovanými materinskými jazykmi prisťahovalcov boli ruština, somáľčina a albánčina.

Taliansko: iniciatíva „Talking the World“

Táto iniciatíva sa zameriava na podporu konceptu školy s priaznivým prostredím pre jazyky prostredníctvom viacerých regionálnych aktivít, v rámci ktorých pôsobia učitelia a vytvárajú sa siete škôl. Tento akčný plán sa využil ako základ pre diskusiu a inšpiráciu.

5.2.2. Jazyková trieda

S cieľom podporiť inovatívne metódy vyučovania a učenia sa jazykov sa jazykové produkty vyvinuté v rámci programov Socrates a Leonardo (II.2.2) pomocou rôznych iniciatív rozšírili a toto rozširovanie bude pokračovať v PCV. Iniciatíva eTwinning, ktorá umožňuje školám pracovať spoločne prostredníctvom internetu, posilnila jazykové spôsobilosti a do určitej miery podporila viacjazyčné porozumenie a používanie jazyka partnerskej školy (II.2.3).

5.2.3. Odborné vzdelávanie učiteľov jazykov

Členské štáty venujú čoraz väčšiu pozornosť odbornej príprave učiteľov, najmä ako prostriedku na zabezpečenie efektívneho jazykového vyučovania na úrovni základnej školy a prostredníctvom CLIL. Hoci v mnohých členských štátoch nie sú učitelia jazykov povinní stráviť určitý čas v krajine, ktorej jazyk vyučujú, táto potreba je široko uznávaná medzi odborníkmi v praxi a tými, ktorí školia učiteľov, ktorí využívajú programy mobility v rámci európskych programov v oblasti vzdelávania (Erasmus, Comenius, Leonardo) na zlepšenie svojich jazykových zručností.

Rakúsko, Česká republika, Nemecko a Poľsko: dvojaká odborná príprava učiteľov jazykov

V týchto krajinách poskytuje počiatočná odborná príprava učiteľov kvalifikáciu v dvoch rôznych predmetoch, napríklad jazyky a iný predmet. Tento systém podporuje jazykové zručnosti učiteľov a pomáha pripravovať budúcich učiteľov CLIL.

Luxembursko: odborná príprava multilingválnych učiteľov

Učiteľia základných škôl sú školení tak, aby boli schopní vyučovať v troch národných jazykoch luxemburčine, nemčine a francúzštine a zároveň vyučovať nefilologické predmety v jednom z týchto jazykov. Učiteľia stredných škôl musia študovať aspoň dva roky v krajine svojho cieľového jazyka. Učiteľia predmetov na stredných školách musia byť schopní vyučovať v nemčine a francúzštine.

S cieľom rozšíriť prístup k programom jazykového vyučovania v rámci programov Socrates a Leonardo vyzvala Komisia národné agentúry, aby spustili informačnú kampaň o mobilite pre učiteľov jazykov a ich školiteľov (II.3.1). Jeden konkrétny projekt na šírenie informácií bol venovaný propagácii jazykových asistentúr. V dôsledku toho vzrástol v roku 2006 podiel rozpočtu určený na jazykové asistentúry na 26 %, čo presiahlo cieľ 25 % stanovený v akčnom pláne. V rámci PCV sa asistentúry neobmedzujú na jazyky, ale sú otvorené pre všetky predmety, s osobitným dôrazom na CLIL. Pokiaľ ide o stáže v rámci programu Comenius, 65 % celkového počtu žiadostí sa týkalo jazykov. V období rokov 2004 až 2006 získalo viac ako 15 000 učiteľov jazykov grant na stáž v zahraničí v rámci programu Comenius, 765 učiteľov jazykov vo vzdelávaní dospelých v rámci programu Gruntvig a 1820 učiteľov v odbornom vzdelávaní v rámci programu Leonardo.

Komisia tiež financovala štúdiu zameranú na definovanie referenčného rámca pre európsky profil vzdelávania učiteľov jazykov (II.3.2). V štúdiu sa stanovili základné požiadavky na vytvorenie spoločného profilu, pričom sa požadovala najmä špecifická odborná príprava učiteľov jazykov na úrovni vyššieho vzdelávania s povinným obdobím prípravy v inej krajine a adekvátnou prípravou v oblasti metodológie a medzikultúrnych zručností. Štúdiou sa v súčasnosti zaoberá Európska sieť jazykových inšpektorov (IV.2.1) a o jej záveroch sa bude diskutovať a informovať na sympóziu (II.4.2).

5.2.4. Ponuka učiteľov jazykov

Učiteľia jazykov a v skutočnosti všetci učiteľia majú stále značné problémy učiť v zahraničí. Určitý stupeň flexibility však existuje. Veľmi sľubné experimenty sa uskutočnili v hraničných oblastiach, kde spoločne využívali učiteľov cez hranice alebo prostredníctvom výmenných programov. Komisia financovala štúdiu „Odhaľovanie a odstraňovanie prekážok v mobilite učiteľov cudzích jazykov“ (II.4.1), ktorá sa zaoberala nástrojmi na uľahčenie mobility učiteľov jazykov a hlavnými prekážkami, s ktorými sa stretávajú. Odporučila, aby sa na európskej úrovni pre učiteľov jazykov zaviedla stratégia mobility s cieľom podporiť bilaterálne a multilaterálne výmeny, najmä výmeny budúcich a mladých učiteľov, podporiť uznávanie kvalifikácií získaných v rámci mobility, organizovať workshopy a pracovné návštevy v inštitúciách v zahraničí ako formu odbornej prípravy učiteľov a zriadiť kompenzačný systém na prepojenie ponuky a dopytu medzi krajinami a inštitúciami.

Estónsko, Poľsko a iné krajiny strednej a východnej Európy: rekvalifikácia učiteľov jazykov

Za posledných desať rokov zriadilo Poľsko a Estónsko spolu s ďalšími krajinami strednej a východnej Európy programy odbornej prípravy učiteľov s cieľom rekvalifikovať nadbytok učiteľov jazykov, predovšetkým z ruštiny na angličtinu. Ďalšie opatrenia sa prijali na rekvalifikáciu učiteľov jazykov, ktorí nemajú príslušné vzdelanie. Tieto kroky dokazujú, že je technicky možné rozšíriť ponuku jazykov v osnovách, ak sa prijímú politické rozhodnutia a vyhovujú dopytu.

Rumunsko: postgraduálne dištančné vzdelávanie pre učiteľov vo vidieckych oblastiach

Projekt podporený rumunskou vládou a Svetovou bankou sa zameriava na podporu odbornej prípravy učiteľov pre tých, ktorí žijú vo vidieckych oblastiach. Na štyroch univerzitách sa zaviedli dištančné postgraduálne kvalifikačné štúdium francúzštiny a angličtiny vyvinuté multidisciplinárnym tímom a otvorené pre všetkých učiteľov, ktorí chcú vyučovať jazyky. Štúdium je ukončené oficiálnym osvedčením a je integrované spolu s ďalšími dištančnými programami odbornej prípravy učiteľov. V roku 2007 získala rekvalifikačné diplomy dvesto učiteľov angličtiny a francúzštiny.

5.2.5. Testovanie jazykových zručností

Existuje jednoznačný trend smerom k reforme národných učebných osnov s cieľom zosúladiť ich s spoločným európskym referenčným rámcom pre jazyky (CEFR) na úrovni stredných škôl a podľa toho sa upravili aj záverečné skúšky. Učitelia na všetkých úrovniach vzdelávania čoraz viac využívajú ako učebnú pomôcku európske jazykové portfólio, keďže vzdelávacie materiály často pre tento prístup nie sú vhodné. O rozsahu zmien, ktoré spôsobilo používanie spoločného európskeho referenčného rámca pri výučbe jazykov, sa diskutovalo na politickom fóre, ktoré vo februári 2007 usporiadala Rada Európy pri účasti Komisie (II.6.4).

Niektoré krajiny: využívanie stupňov CEFR na stanovenie jazykovej úrovne

Rakúsko, Belgicko, Česká republika, Estónsko, Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Litva, Luxembursko, Poľsko, Rumunsko, Španielsko a Spojené kráľovstvo začnú, začali alebo sa chystajú začať vytvárať proces úprav učebných osnov a prispôsobovania záverečných skúšok v cudzích jazykoch stupňom CEFR. To umožní objektívne zhodnotiť jazykové schopnosti, keďže CEFR sa vzťahuje na komunikatívne kompetencie vo všetkých jazykoch.

Holandsko: profil jazykových kompetencií

V holandskom vzdelávacom systéme sa jazykové zručnosti v čoraz väčšej miere definujú podľa CEFR. Tento rámec bol prijatý aj na účely definovania profilov kompetencií v prípade vyššieho odborného štúdia a odborného vzdelávania (MBO). Takmer pre všetky typy škôl boli vytvorené a validované európske jazykové portfóliá. V súčasnosti sa pracuje na elektronickej verzii jazykového portfólia určenej pre širokú cieľovú skupinu ľudí študujúcich jazyky.

Francúzsko, Taliansko a Luxembursko: externá certifikácia jazykov

S cieľom zabezpečiť väčšiu transparentnosť úrovne jazykových kompetencií, ktorú študenti dosiahli pri ukončení stredoškolského vzdelania, vyvíja francúzsky vzdelávací systém certifikáciu jazykov v spolupráci s inštitúciami, ktoré propagujú jazyky partnerských krajín. Podobný projekt v Taliansku, „Lingue 2000”, v súčasnosti študentom umožňuje externú certifikáciu, ktorú zabezpečujú akreditované zahraničné inštitúcie.

V Luxembursku si študenti posledných dvoch ročníkov stredných škôl môžu nechať ohodnotiť svoje jazykové zručnosti prostredníctvom akreditovaných zahraničných inštitúcií. Týka sa to jazykov

vyučovaných v škole, ako aj jazykov, ktoré nie sú súčasťou učebných osnov. Táto certifikácia bude súčasťou záverečných vysvedčení študentov.

V súlade s požiadavkou formulovanou na zasadnutí Európskej rady v Barcelone sa Komisia zaoberá prípravou európskeho prieskumu jazykových kompetencií (II.6.1.), ktorý sa má prvý raz uskutočniť v roku 2010 a má umožniť získať porovnateľné informácie o úrovni kompetencií v dvoch jazykoch dosiahnutej na konci povinnej školskej dochádzky v Európe.

Európska komisia zároveň použila CEFR na zlepšenie transparentnosti, informovanosti a podpory v oblasti politik odborného vzdelávania. Európsky jazykový pas, ktorý je založený na CEFR a je súčasťou európskeho jazykového portfólia, bol začlenený do Europassu, jednotného rámca pre kvalifikácie (II.6.2). Od februára 2005 bolo vytvorených takmer 50 000 jazykových pasov on-line, pričom na vyplnenie off-line bolo stiahnutých viac ako 181 806 prázdnych formulárov. Ešte populárnejší je Europass-CV, ktorý obsahuje oddiel venovaný jazykom: doteraz bolo vytvorených viac ako jeden milión životopisov on-line a približne 1,7 milióna bolo stiahnutých.

S cieľom zhromaždiť a sprístupniť informácie o používaní jazykových certifikátov a o ich charakteristických rysoch a kvalite financovala Komisia štúdiu s názvom „Inventory of Language Certification in Europe” (Prehľad jazykovej certifikácie v Európe) (II.6.3). Na základe daných zistení autori odporučili, aby Komisia spolupracovala s príslušnými zúčastnenými stranami pri zlepšovaní kvality vytvárania a validácie skúšok zo strany poskytovateľov, pri stanovovaní noriem kvality a pravidiel správnej praxe pre jazykové certifikáty v Európe a pri podporovaní spolupráce medzi poskytovateľmi certifikátov v rôznych krajinách a so všeobecnými vzdelávacími inštitúciami.

5.3. Strategická oblasť 3: vytvorenie priaznivého prostredia pre jazyky

5.3.1. Komplexný prístup k jazykovej rozmanitosti

V akčnom pláne sa prvý raz na úrovni Komisie definoval smer jazykových koncepcií, ktorý presahuje rámec výučby cudzích jazykov a zahŕňa všetky jazyky, ktorými sa hovorí v Európe, či už ide o jazyky úradné, regionálne alebo menšinové, alebo jazyky používané v komunitách prisťahovalcov. V roku 2006 bola usporiadaná európska konferencia o regionálnych a menšinových jazykoch vo vzdelávacích systémoch (III.1.1), ktorej úlohou bolo sprostredkovať spoločné stretnutie zúčastnených strán z oblasti vzdelávania, ktoré sa zaoberajú regionálnymi a menšinovými jazykmi, a umožniť im vzájomnú výmenu osvedčených postupov. Situáciou regionálnych a menšinových jazykov v krajinách, ktoré vstúpili do Európskej únie v roku 2004, sa zaoberala správa Euromosaic (III.1.2). V súčasnosti sa pracuje na jej aktualizácii vzhľadom na Rumunsko a Bulharsko.

Tento nový prístup k jazykom a jazykovej rozmanitosti je plne zohľadnený v programe celoživotného vzdelávania, v rámci ktorého sú na financovanie spôsobilé všetky jazyky vrátane regionálnych a menšinových jazykov (III.1.3). Komisia vynaložila prostredníctvom európskych konferencií, seminárov na miestnej úrovni a stretnutí subjektov zapojených do sietí osobitné úsilie na zabezpečenie toho, aby zúčastnené strany zaoberajúce sa regionálnymi a menšinovými jazykmi boli náležite informované o možnostiach zapojenia sa do hlavných programov, a to najmä do programu celoživotného vzdelávania.

V rokoch 2004 – 2006 bolo v rámci programu Kultúra 2000 podporených 150 prekladateľských projektov na podporu kultúrnej a jazykovej rozmanitosti v Európe. Podpora

kultúrnej a jazykovej rozmanitosti je tiež kľúčovým prvkom nového programu Kultúra na obdobie 2007 – 2013.

Tento komplexný prístup je v súlade s Európskou chartou regionálnych a menšinových jazykov, ktorú ratifikovalo 22 členov Rady Európy, medzi ktorými bolo 14 členských štátov EÚ. Vo všeobecnosti platí, že členské štáty zabezpečujú čiastočnú alebo úplnú výučbu v uznávaných menšinových jazykoch. Boli hlásené sľubné postupy v súvislosti s podporou kontaktu či preniknutia do rôznych miestnych jazykov, najmä u detí.

Fínsko/Nórsko/Švédsko: bilingválne školy v pohraničných oblastiach

Sieť partnerských miest podporuje cezhraničné jazykové vzdelávanie prostredníctvom spolupráce medzi školami, v ktorých sa používa finčina, nórčina a švédčina. Niektoré školy vytvorili spoločné učebné osnovy a zároveň podporujú výučbu jazykov susedných štátov prostredníctvom CLIL a výmeny učiteľov.

Taliansko/Rakúsko/Slovinsko: projekt Cromo

Cromo je cezhraničný projekt (2005 – 07), ktorý financujú rakúske, talianske a slovinské vnútroštátne orgány. Pomáha pri nadviazovaní kontaktov medzi pohraničnými komunitami vo Friuli-Venezia-Giulia (Taliansko), Korutánsku (Rakúsko) a v Slovinsku tým, že vytvárajú spoločné nástroje vo forme doplnenia k európskemu jazykovému portfóliu, ktoré by mali študentom stredných škôl pomôcť v rozvoji jazykových, metakognitívnych a medzikultúrnych kompetencií s cieľom podporiť medzikultúrny dialóg.

Slovensko, krajiny v povodí Dunaja: podpora jazykov a kultúr susedných krajín

Medzinárodné združenie „Dunaj“ spája turistické kancelárie z krajín v povodí Dunaja. Každý rok navrhuje spoločné témy pre opatrenia, ktoré by mali podporiť kultúru a jazyk každej príslušnej krajiny.

Švédsko: multikultúrne vzdelávanie v predškolských zariadeniach

V marci 2005 bol do učebných osnov pre predškolské vzdelávanie začlenený nový cieľ zameraný na podporu detí, ktorých materinským jazykom nie je švédčina, aby sa u nich posilnil rozvoj jazykov a identity. Vládny návrh zákona, ktorý túto zmenu presadzoval, zároveň zdôraznil potrebu bilingválnych a kultúrnych podporných pracovníkov a zvýšenú podporu pre vypracovávanie vzdelávacích materiálov v iných jazykoch ako vo švédčine.

Spojené kráľovstvo: vedenie rodičov k tomu, aby v rodine udržiavali dvojjazyčnosť

Vo Walese sa spustil program nazvaný Twk (Rast), ktorý by mal pomôcť obnoviť používanie welštiny. Informačná kampaň, ktorá je súčasťou programu, sa zameriava na zdravotníctvo, pôrodnice, rodičov a budúcich rodičov, informuje o výhodách dvojjazyčnosti a podporuje používanie welštiny doma s deťmi. Ďalšia časť informačnej kampane podporuje používanie welštiny na pracovisku: karty Saint Dwynen a preukazy s nápisom "Working Welsh" majú slúžiť na identifikáciu osôb hovoriacich welšským jazykom na pracovisku a majú podporiť používanie welštiny pri kontakte s týmito osobami.

5.3.2. Budovanie komunit otvorených cudzím jazykom

V súlade s odporúčaniami akčného plánu podporili projekty partnerstva miest do značnej miery informálne učenie sa jazykov a jazykovú rozmanitosť (III.2.1). Tri z jedenástich osvedčených postupov, ktoré boli vybrané na udeľovanie cien „Golden Stars Awards 2006“, zahŕňali činnosti na podporu jazykovej a kultúrnej rozmanitosti. V programe „Európa pre občanov 2007 – 2013“ je kultúrna a jazyková rozmanitosť jedným z horizontálnych prvkov všetkých opatrení počas celého obdobia trvania programu.

V oblasti médií iniciovala Komisia (generálne riaditeľstvo pre informačnú spoločnosť – program Media) začiatkom roka 2007 štúdiu o potrebách a postupoch audiovizuálneho priemyslu pri dabingu a titulovaní (III.2.2). Do konca roka 2007 sa v rámci štúdie uskutočnil prieskum európskeho trhu a sformulujú sa odporúčania na podporu jazykovej rozmanitosti a jednoduchšieho pohybu audiovizuálnej produkcie medzi európskymi krajinami.

5.3.3. *Zlepšovanie ponuky a využívania jazykového vzdelávania*

V akčnom pláne sa žiada, aby sa v rámci činností programu Socrates, ktoré sa zameriavajú na dospelých, podporovalo jazykové vzdelávanie a jazyková rozmanitosť. V reakcii na to sa v rámci programu Gruntvig (III.3.1) podporilo 14 projektov a 2 siete na tvorbu vzdelávacích nástrojov a kurzov pre učiteľov jazykov. Šesť z nich sa zameralo na komunity migrantov a etnické skupiny. Celkovo 300 vzdelávacích partnerstiev podporilo jazyky v oblasti vzdelávania dospelých, pričom 105 z nich sa sústredilo na komunity migrantov a etnické skupiny (33 % z celkového počtu partnerstiev).

V rámci PCV je jednou z priorít pre multilaterálne projekty programu Gruntvig „rozvoj možností vzdelávania dospelých pre migrantov s ohľadom na jazykovú, spoločenskú a kultúrnu integráciu“.

Európska jazyková cena Label (III.3.2) bola posilnená novými činnosťami, ktoré by mali motivovať dospelých k jazykovému vzdelávaniu (cena pre európskeho učiteľa jazykov / študenta roka a informačné kampane o jazykovom vzdelávaní, najmä Európsky deň jazykov). Tieto činnosti sa v rokoch 2005 a 2006 uskutočnili formou pilotných projektov a teraz sú štandardnou súčasťou PCV.

Koncom roka 2007 sa ukončí prieskum o rozmanitosti ponuky výučby jazykov (III.3.3) v EÚ v období 1999 – 2005. Prieskum ukáže, či došlo k zmenám v počte vyučovaných jazykov a v počte žiakov študujúcich jazyky, a načrtne súčasné trendy.

5.4. Rámec pre pokrok

5.4.1. *Informovanejšie rozhodnutia*

Táto časť sa zaoberá opatreniami, ktoré by mali zabezpečiť výmenu informácií a osvedčených postupov medzi Komisiou a členskými štátmi a prispieť k definovaniu nových politických oblastí.

Na zabezpečenie výmeny osvedčených postupov a uľahčenie diskusií o jazykovej problematike vzhľadom na spoločné činnosti sa zriadila pracovná skupina pre jazyky, ktorá má sledovať realizáciu akčného plánu a pomáhať Komisii pri napĺňaní cieľov programu Vzdelávanie a odborná príprava 2010, ktorý je súčasťou Lisabonskej stratégie zameranej na vzdelávanie (IV.1.1).

Štúdiá o spôsoboch motivácie občanov k jazykovému vzdelávaniu (IV.1.2) vyústila do publikácie „Lingo!“, v ktorej sa uvádzajú osvedčené postupy v oblasti motivácie. Štúdiá vytýčila kľúčové aspekty motivácie, ako je podpora sietí na všetkých úrovniach, ktoré propagujú jazyky, venovanie väčšej pozornosti vzdelávaniu dospelých, a to najmä v oblasti neformálneho a informálneho vzdelávania, a využívanie médií a marketingových metód na propagáciu jazykov.

Ďalšia štúdia, ktorá by sa mala zaoberať nákladmi vyplývajúcimi z nedostatočnej mnohojazyčnosti (IV.1.3a), bola ako celok zastavená, avšak čiastočne sa realizovala v rámci rozsiahlejšej štúdie s názvom „Vplyv nedostatočných znalostí cudzích jazykov v podnikoch na európske hospodárstvo“ (IV.1.3.b), ktorá dospela k záveru, že nedostatočné jazykové znalosti vedú k značným obchodným stratám, a odporučila, aby podniky dostali podporu pri zlepšovaní riadenia ich jazykových zručností prostredníctvom rozvoja jazykových zručností dostupných v rámci podniku, poskytovaním školení pre zamestnancov, umožnením zahraničným študentom alebo zamestnancom získavať pracovné skúsenosti a účasťou na medzinárodných výmenách medzi podnikmi. Zároveň by sa malo zlepšiť prepojenie podnikateľského a vzdelávacieho sektora a spolu s národným jazykom hostiteľskej krajiny by sa mali viac oceňovať a rozvíjať existujúce jazykové zručnosti detí migrujúcich pracovníkov.

Otázkami viacjazyčnosti v oblasti výskumu sa zaoberali dva projekty financované šiestym rámcovým programom pre výskum (IV.1.4). Siedmy rámcový program pre výskum tiež podporuje jazykovú rozmanitosť v oblasti sociálno-ekonomických a humanitných vied.

Európska sieť Eurydice zverejnila v roku 2005 publikáciu „Key Data on Teaching Languages at Schools in Europe“ (*Kľúčové údaje o výučbe jazykov na školách v Európe*) (IV.1.5), ktorá poskytla hlavné údaje o stave jazykovej výučby v roku 2003. Druhé vydanie týkajúce sa obdobia 2004 – 2006 bude zverejnené približne v polovici roka 2008, aby bolo možné vykonať štatistické porovnanie a analýzu trendov.

Podrobné informácie o tom, ako programy v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže, médií a kultúry v období 2004 – 2006 podporovali jazyky (IV.1.6), sú uvedené v príslušných častiach tohto dokumentu. Okrem toho je potrebné uviesť, že do programu Mládež sa zapojil približne 1 000 000 mladých ľudí a že v jeho rámci sa podporila výmena približne 6 000 dobrovoľných pracovníkov. Európska dobrovoľná služba jazykovú prípravu podporovala, a dokonca ju urobila jednou z povinných požiadaviek. Okrem toho je jedným zo všeobecných cieľov nového programu Mládež v akcii (2007 – 2013) uznanie kultúrnej, multikultúrnej a jazykovej rozmanitosti v Európe a podpora informálneho jazykového vzdelávania.

5.4.2. Efektívnejšia výmena informácií medzi odborníkmi z praxe

S cieľom podporiť výmenu osvedčených postupov a zlepšovať kvalitu jazykovej výučby bola v roku 2006 zriadená európska sieť inšpektorov pre jazykové vzdelávanie a odbornú prípravu (ELIN) (IV.2.1). Sieť sa doteraz zameriavala na tri aspekty: na podporu vedenia škôl v súvislosti s výučbou jazykov, počiatočnú odbornú prípravu učiteľov a odbornú prípravu učiteľov popri zamestnaní a na vplyv inšpekčných systémov a postupov. V rámci projektu Arion, ktorý podporuje študijné pobyty zúčastnených strán pôsobiacich v oblasti vzdelávania, sa usporiadalo 36 študijných pobytov týkajúcich sa výučby jazykov, do ktorých sa zapojilo takmer 400 účastníkov vrátane učiteľov jazykov, riaditeľov škôl, politických činiteľov a veľkého počtu jazykových inšpektorov (II.3.3). Projekt Arion pokračuje ďalej v rámci PCV, pričom činnostiam zameraným na jazyky bude venovaná osobitná pozornosť.

5.4.3. Jasné postupy pri sledovaní realizácie akčného plánu

S cieľom zabezpečiť trvalý účinok boli ciele akčného plánu začlenené do programu celoživotného vzdelávania (PCV) 2007 – 2013 (IV.3.1). Podpora jazykového vzdelávania a jazykovej rozmanitosti je jedným zo všeobecných cieľov PCV, čo sa premieta do priorit konkrétnych programov pre školy (Comenius), univerzity (Erasmus), odborné vzdelávanie (Leonardo) a vzdelávanie dospelých (Grundvig). Konkrétne programy sú doplnené

prierezovou činnosťou pre jazyky (Hlavná činnosť 2 Jazyky). Spôsobilé sú všetky jazyky: úradné jazyky, regionálne a menšinové jazyky, jazyky migrantov a jazyky hlavných obchodných partnerov.

6. ZÁVER

Výsledky akčného plánu sú povzbudivé. Komisia do veľkej miery ukončila svoje úlohy načas. Členské štáty vynaložili úsilie na splnenie značného počtu cieľov stanovených v akčnom pláne. Ďalšie úlohy akčného plánu sú otázkou dlhodobého záväzku, na ktorý sa nedá stanoviť termín. Napriek tomu, že všeobecný trend je priaznivý, situácia sa v jednotlivých krajinách líši, pretože nezačínali na rovnakej úrovni a ich východiskové politické prístupy boli rôzne. Dodatočné úsilie všetkých zúčastnených strán pomôže tieto nedostatky prekonať a stabilizovať reformy naštartované v členských štátoch.

Hoci veľa odporúčaní akčného plánu sa na vnútroštátnej úrovni realizovalo, určitý počet odporúčaní si vyžiada dodatočné úsilie, aby sa dosiahol plánovaný účinok - najmä pokiaľ ide o rozšírenie výučby jazykov do všetkých oblastí vzdelávania (vrátane odborného vzdelávania), rozšírenie škály vyučovaných jazykov, propagáciu škôl podporujúcich cudzie jazyky, využitie potenciálu vzdelávania dospelých a informálneho vzdelávania a posilnenie motivácie pre jazykové vzdelávanie.

Komisia bude naďalej podporovať členské štáty v ich úsilí o skvalitnenie výučby jazykov, rozšírenie škály vyučovaných jazykov a propagáciu škôl podporujúcich cudzie jazyky. Z hľadiska učenia sa budú potrebné ďalšie opatrenia na zvýšenie povedomia o tom, aké je dôležité učiť sa viac jazykov spolu s iniciatívami zameranými na posilnenie motivácie študentov a dospelých pre štúdium jazykov, okrem iného aj prostredníctvom informálneho vzdelávania. Väčšina opatrení odporúčaných v akčnom pláne sa sústredila na počiatočné vzdelávanie a súvisiacu odbornú prípravu učiteľov. Teraz by sa mohol klásť dôraz na jazykové vzdelávanie dospelých, rozšírenie radov zúčastnených strán aj na podniky, priebežné odborné vzdelávanie a informálne jazykové vzdelávanie prostredníctvom médií a kultúrnych aktivít.

. Európske programy v oblasti vzdelávania, kultúry, mládeže a občianskej spoločnosti, najmä program celoživotného vzdelávania, sú účinnými nástrojmi, ktoré dopĺňajú vnútroštátne politiky tým, že vzdelávacím aktivitám dodávajú európsky rozmer. Ich podpora viacjazyčnosti bola v novej generácii programov na obdobie 2007 – 2013 ešte posilnená tým, že jazykové vzdelávanie a jazyková rozmanitosť boli zaradené medzi všeobecné ciele a zvýšil sa rozpočet pre činnosti v oblasti jazykov. Komisia bude sledovať ich realizáciu, aby zabezpečila ich strategické využívanie v oblastiach, kde sú stále rezervy. Zároveň podporí vývin indikátora jazykovej kompetencie, aby členské štáty mali možnosť porovnať vplyv politik, ktoré zvolili. Preskúmajú sa nové možnosti podpory viacjazyčnosti prostredníctvom ďalších politik, napríklad sociálnej a regionálnej. Ďalšie opatrenia by mali čoraz viac viesť k zapájaniu všetkých zúčastnených strán a k vzniku dlhodobého partnerstva pre viacjazyčnosť.

Komisia v súčasnosti skúma svoj prístup k viacjazyčnosti, aby mohla podporovať členské štáty v rámci Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť a v súlade s podnetmi, ktoré počas vypočutí komisára Orbana dal Európsky parlament. Do procesu tvorby politiky sa prostredníctvom konzultácie on-line zapojí široká škála zúčastnených strán. Postupovať sa bude v rámci úzkeho partnerstva s ostatnými európskymi inštitúciami a členskými štátmi,

ktoré budú diskutovať o aktuálnom vývoji v oblasti politiky viacjazyčnosti na ministerskej konferencii vo februári 2008. Súčasťou tejto diskusie budú závery vyjadrené v tomto dokumente spolu s ďalšími podnetmi, ako sú odporúčania skupiny na vysokej úrovni pre viacjazyčnosť. Na základe konzultačného procesu bude vypracované nové oznámenie Komisie plánované na september 2008, ktorým sa stanoví širší prístup k viacjazyčnosti.